

Juan Rulfo

—
Çeviren:
Halil
Beytaş
—

—
Dünya
Edebiyatı
—

Juan Rulfo (1918-1986), Meksikalı yazar, fotoğrafçı ve İspanyolca edebiyatın en önemli isimlerinden biri. Çok az yazmış olmasına rağmen kendisinden sonraki İspanyol ve Latin Amerikan yazarları üzerinde büyük etkisi oldu. Altüst edilmiş bir zaman dizimi, geri dönüş, iç monolog, bilinçaltı akışı, bakış açısını kaydırma ve monolog gibi araçlar kullanarak, sorunlu baba-oğul ilişkileri, kırsal çevredeki şiddet ve ahlaki tükeniş gibi temaları işledi. 1970’te Meksika Ulusal Edebiyat Ödülü’nü kazandı. *Pedro Páramo*, *Ova Alev Alev* ve *Altın Horoz* adlı kitapları Doğan Kitap tarafından yayımlandı.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Altın Horoz
Ova Alev Alev
Pedro Páramo

CLARA'YA MEKTUPLAR

Orijinal adı: Cartas a Clara

© Juan Rulfo, 2000 ve Juan Rulfo mirasçıları

Fotoğraflar ve belgeler © Rulfo Aparicio ailesinin arşivi

Bu kitabın yayın hakları Carmen Balcells'ten alınmıştır.

Yazan: Juan Rulfo

İspanyolca aslından çeviren: Halil Beytaş

Yayına hazırlayan: Sema Çubukçu

Türkçe yayın hakları: © 2025 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Ağustos 2025 / ISBN 978-625-5941-97-8

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Geray Gençer

Sayfa uygulama: Gökçen Yanlı

Baskı: Ayhan Matbaa Basım San. Tic. Ltd. Şti.

Mahmutbey Mah. 2622 Sok. No: 6/41

Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 445 32 38 / Faks (212) 445 05 63

Sertifika no: 44870

Sertifika No: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Clara'ya Mektuplar

Juan Rulfo

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Çeviren: Halil Beytaş

Önsöz

Sol Vital'e

1945 yılının Ocak ayında'yız. 27 yaşındaki bir genç, amcalarından birine eşlik etmek üzere Guadalajara'dan ülkenin başkentine doğru yola çıkar (III. mektup). Kısa süre önce, aşk mektuplarının altına Juan Rulfo adıyla imza atan bu delikanlı, Clara Angelina Aparicio Reyes'ten resmen sevgilisi olmasını istemiştir.

12 Ağustos'ta Mexico şehrinde doğan Clara (VII. mektup), o sırada Guadalajara'da komşusudur. Juan şöyle bir öngöründe bulunur: Clara ona ilham verecek (I. mektup: "Seni tanıdığım-dan beri...") ve dışarıdaki dünyanın baskılarına karşı onu güçlü kılacaktır. Bunlar, çekici ve yorucu başkent; temel konularda Rulfo'nun eleştirilerinden nasibini alan politik iktidar; özellikle o dönemde, edebiyatımızın en iyi romanını ve ustaca yazılmış öykülerini kaleme aldığı dönemde uzak durmuş olsa da o yıllarda Rulfo'nun hayatında belirleyici olacak bir dostluğu, Efrén Hernández'in (LXXVII. mektup) dostluğunu kazandıran edebiyat dünyası. Clara'nın ona dayattığı üç yıllık kaçınılmaz bekleyişin belgesi elimizde; yazarın çektiği acıyı, yetkin bir lirizmle melankolik bir sayfaya dönüştürdüğü I. mektup.

Büyük bir yazarın elinden çıkan metinler, hiç kuşkusuz, belge niteliği taşır. Bu kitap bize, her şeyden önce, Gabriel García Márquez'in Sofokles düzeyinde gördüğü üç yüz sayfayı Rulfo'nun nasıl yazdığına, bu mucizenin ipuçlarına yakından bakabilmemiz için yeni bir fırsat sunuyor.

Önemli bir yazar, geleneklerin ve anlatıların, sözcüklerin ve düşüncelerin, tereddüt ve soruların kesiştiği bir noktadadır. Bütün bu gizil güçlerin, tıpkı açık havada ya da bir savaş meydana çıkan bir orkestranın, tiz perdeden gürültüleri seslere dönüştürebilmesi gibi, bir araya gelerek armoni oluşturduğu bir an vardır. O sırada yazar, farkına varılmadan yaşananları, yoğun bir biçimde nüfuz edilmeden deneyimlenenleri, yaşamdaki saklı duruluğu onlar için ifade eder.

Ekim 1944 ve Aralık 1950 arasında yazılan seksen dört mektup, yazar *Ova Alev Alev* (1953) ve *Pedro Páramo*'nun (1955) karmaşık evreni zihninden geçtiği yani şekillenip, edebi bir model boyutu kazandığı sırada, yazarın yaşadıklarına tanıklık ediyor.

2000 yılında, seksen bir metinden oluşan bir baskı yapıldı. Şimdi, buna eklenen üç belgeyle son hali yayımlanıyor: bir kartpostal, bir şiir-mektup ("Sana Âşığım") ve bir mektup. İlk kez yayımlanan ilgili fotoğraflar, dönemi zihinlerde yeniden şekillendiriyor.

Mektuplar, yazarın kendi dünyasını kurarken aşkın ve daha sonraları ailenin önemine tanıklık etmenin yanı sıra, Comala, Luvinia, San Gabriel, Talpa'dan yarattığı ve okurlara sunduğu kapalı ve baskılanmış karakterlerin yaşadığı sembolik coğrafyaların üzerindeki sis perdesini de dağıtıyor.

"Aştan dengemi yitirdim" diyor Rulfo müstakbel eşine (III. mektup). Ve o, epifania'dan¹ gelen ve *clara* (parlak ışık) *aparicion* (görünüm) anlamını taşıyan adıyla, dengesizliğin –sadece bir kişiye yönelmiş aşırı enerjinin– sönümlenip, kendine bir yol bularak, ikisi arasındaki yazışmaya dönüşmesinde kritik bir rol üstlenir: "*mektuplarında (...) hoşuma giden, meseleleri dile getirirken ya da bir şeye değinirken, tabiatın gereği bunu büyük bir serinkanlılıkla yapışın*" (XIX. mektup).

1. Hristiyan kültüründe İsa'nın dünyaya gelişi, görünümü. (ç.n.)

O sırada Rulfo, var gücüyle evliliğin ve günlük hayatın mad-di koşullarını yaratmaya çabalar. Yazarın, annesi María'nın (IV. mektup) hatırasını tetikleyen genç kıza duyduğu hayranlık, ya-zarın eserlerinde hayat vereceği ikili bir dünya deneyimine dö-nüşür: Bir yanda yaşadığı toprakların ve çocukluğunun uzantı-sı olan, öte yanda ise şehrin, duygusal ve sanatsal olgunluğun uzantısı olan bir dünya. Şekillendiren kadındır ve iki yaşta, iki dönemde ve iki çevrede yeniden hayat bulur; bu nedenle, Rulfo'nun ilk verimli yıllarının, Clara'yla mektuplaşmalarının başlangıcına denk düşmesi tesadüfi değildir.

Aynı –bazen oyunsu, bazen esrik ancak karakter yaratmayı bi-len biri için kaçınılmaz– ikilik Rulfo'nun, bir yandan, “ben”, “O”, “Juan” ya da “o çocuk” öte yandan “sen”, “O” ya da “Clara”, “Clara Aparicio” diyerek bizatihi kendisinin ve Clara'nın figürü-nü çoğaltışında ortaya çıkar: Aşk, tanımlanmak ve ifade edilmek üzere katmanlanır ve yazar bunu, “sen” ve “ben”den farklı söz-cüklerle adlandırdığı, karakterlerinden bazılarının ilk eskizlerini bizzat kendi varlığından –belli belirsiz duyulan karanlık içsesle-rinden, boşluklardan– çekip çıkartmayı amaçladığında oluşturur.

Clara, 15 yıl önce annemi kaybettim; o gün bu gündür, onda bulduğuma benzeyen tek şey Clara Aparicio; tanıdığın biri, bu yüzden sana tekrar yalvarıyorum, onu bu kadar sevdiğim için beni affetmesini ve kalbinde gizlediği sevgi olmadan yaşaya-mayacağımı söyle ona. (IV. mektup)

Edebi keşif, benzeme ve bölünme arasında ve bir duygu ze-mininde olgunlaşıyor. Yazar sözcük dizinlemelerini bir aşk işa-reti ve bir temrin olarak ele aldığı da benzer bir durum orta-ya çıkıyor. “Bazen, bana bir şey söylendiğinde, kendi kendime, Claris buna şöyle karşılık verirdi böyle derdi, dediğim oluyor. Ve der demez gözümde canlanıyorsun” (XX. mektup). Ve yazar

Clara'da, eserinde başat özellik olarak ortaya çıkacak sentez yeteneği görüyor: "(...) Ben sana dile getireceğim bir tek şey için bile iki üç sayfaya ihtiyaç duyarken, sen öyle az sözcükle öylesine çok şey söylüyorsun ki bazen (...)” (LVI. mektup).

Altmış altı yıl önce bir mektup, sohbet ve oyun, düşünce çeşitlemeleri ve sonuçları olan itiraflar için bir araç; kısacası hafiflik ve derinlik vesilesiydi. Aynı zamanda, günlük konularda bir anlaşılmaya varmanın ve acil açıklamaların alanıydı. Rulfo'nun simyası yazılı metne sözel bir renk, çocuklukta yaşanmış ve keşfedilmiş eski sözcüklere ve dinlenmiş hikâyelere şiirsel bir aşkınlık veriyorsa, Clara'ya mektuplar, kulaktan kulağa yayılan bazı halk deyimlerinin sayfaya döküldüğü, kalemini rahatlatan, güven kazandıran ve kıvraklık sağlayan bir egzersizdir. Ancak bunların eksik boyutu yani ses –hayatın sesi– uygun yazma tarzı sayesinde tekrar ortaya çıkar.

Ve muzip bir dil kullandığı bazı mektuplardaki “re” ve “rete”² gibi örneklerin, “Hatırlarsın” öyküsündeki “la otra que era rete alta”³ ironisini hazırlaması da böyledir. Ve XXV. mektuptaki “tiliches”,⁴ *Pedro Páramo*'da Eduviges Dyada'nın Juan Preciado'ya söylediği “İvir zıvır, dedi bana. Evin her tarafı ıvır zıvır”ın ön kullanımıdır.

Daha derinlemesine bakıldığında “Senden daha önce bir kez istediğim desteğe (...)” (XII. mektup) cümlesi, yıllar sonra, *Pedro Páramo*'nun final monoloğundaki “ ‘Susana’ dedi. Sonra gözlerini kapattı. ‘Senden geri dönmeni istedim’ ” cümlesinde ortaya çıkan dip akıntılarına işaret ediyor. Her yazarın, bir ırmak yatağı gibi, asli cümlelerinin akışını sağlayan deyimleri vardır: Rulfo, benzersiz bir karakter olarak kör Pedro'ya hayat verir ve o, salt bir itki-

2. İspanyolcada, önüne geldiği yapıya yoğunluk kazandıran, Meksika ve diğer bazı Latin Amerika ülkelerinde nadiren kullanılan örnek. (ç.n.)

3. “uzun boylu olan diğeriye” (ç.n.)

4. İvir zıvır. (ç.n.)

ye yaslanan bir karakter olarak trajik boyutuna ve özgürlüğüne kavuşurken, “Senden istedim” cümlesi yazarın kalbinde ve kafasında yankılanmış olmalı ki bizzat deneyimlediği duygusal bir kuvvetle onu şekillendirebildi.

Aynı biçimde, tıpkı biri Susana’yı hatırlattığında Pedro’nun yaptığı gibi: “ve adın geçince de, gözlerini kapatıyordu”, Juan, Clara’yı hatırladığında gözlerini kapatmaktan hoşlanır (XLVII. ve XLIX. mektup). Bu derinlikli ve neredeyse savunmacı fiziksel tavır, ana karakterin kalan son mahremiyetini korur ve büyük bir tutkuyu dolaylı yoldan ifade eder, içe dönülmesini ve kapıların kapatılmasını talep eder.

Burada amaç gerçek kişiler ve karakterler arasındaki mevcut paralellikleri saptamaktan ziyade, henüz ele alınmamış bir malzeme olarak bizatihi yaşamın, bazen edebi bir olaya dönüşerek ortaya çıkacak olan sözel ve psikolojik dönüşümler için bir başlama noktası olmasıdır; bu kabul edildiğinde, artık klasik haline gelmiş bir eserin çeperindeki belgeler, sadık ve dikkatli okurlar, bunlar arasındaki ilişkiyi ayırt etmeyi bildiği ölçüde, bu klasik eser çerçevesinde ele alınmaya değerdir.

Bu tür ince bir ilişki Juan, Clara’ya onunla sakin bir yaşam sürdürebilmek için işlerini yoluna koymak istediğini ifade ettiği sırada nedenlerini sıralarken ortaya çıkar, yaşam süresi ve ölüm talihsizliğine dair hayli kendine özgü bir kavrama atıfta bulunur: “Yaşam kısa ve uzun süredir toprağın altındayız” (XII. mektup). Rulfo’nun zaman algısı üzerinde yoğunlaşma, *Pedro Páramo*’yu kavramadaki anahtarlardan biridir: sadece Dorotea, Juan Preciado’ya “Güzel şeyler düşünmeye çalış çünkü uzun süredir toprağın altındayız” dediğinde değil, aynı zamanda özgürlüklerine –varlıklarına– el konulmuş acı içinde bunalmış ruhlar, sonsuzluğun zamansızlığını yaşayanların zamanına dönüşürdüğünde de.

Rulfo'nun mektuplarında, başka özellikleri yanında, bütün özgün sanatçılarda görülen ve aynı zamanda riskler taşıyan, özleştiril bir ruh öne çıkar. Rulfo'nun cevaplarından, Clara'nın bu ruh halini yumuşatması için onu yüreklendirdiği, metinlerini Clara'ya bile göstermediği sonucu çıkarılabilir: Juan, gerçekten de, yazdıkları karşısında temkinli bir tutum alır (XXXIV., XXXV. ve LXII. mektuplar). Evrensel edebiyatın o iki parıltısını, *Ova Alev Alev* ve *Pedro Páramo*'yu zaman içinde ortaya çıkartacak mucizevi denebilecek dengelerden biri de böylesi bir tutumdur. Gerçekten, eleştirel bir ruh, aleste bir kulak, zengin bir hayal gücü ve muazzam bir ifade yeteneğinin tek kişide bir araya gelişinin anlaşılması, Rulfo'nun eserlerine ve hayatına yakından bakmak isteyenler için bir izlek olmalıdır: Clara'ya mektuplar, böyle bir araştırmacı için yeri doldurulmaz bir malzemedir. Başka bir ifadeyle, kanonik metinlerin doğuşunu açıklamamanın yolu, bu kitapta yer alanlar gibi değerli malzemelerin, üzerinde düşünülerek okunmasından ve dikkatle tartılarak yargıya varılmasından geçer. Öte yandan mektuplar, güzellik, duru bir algı, zekâ ve duygu yüklü bölümleriyle kendi başına da bir değer taşıyor.

Yazışmaların içeriğinden keyif almak isteyenler için, kısa bir kronoloji çıkartmak elbette kaçınılmaz: 16 Mayıs 1917'de, Jalisco'ya bağlı Apulco'da dünyaya gelen Rulfo, Clara'yla, henüz 13 yaşındayken, 1941 yılına doğru Guadalajara'da karşılaşır. Dante'nin Beatriz'e yaptığı gibi, evinin nerede ve anne babasının kimler olduğuna dair sağdan soldan bilgi toplayarak, uzunca bir süre onu uzaktan izler ("bunca şeyi seni bulmak için göze aldım..." III. mektup) ve sonunda, niyetini açıklamak üzere kendini tanıtır. 1944'te, şu an kapanmış olan Guadalajara'daki Nápoles Cafe'de (XVIII. mektup) karşılaşmalarının ardından onunla konuşur. Genç hükümet memurunun çekingen varlığından nihayet haberdar olan Clara'nın, ona üç yıl (II. mektup) sonra şartını koymasısı o sırada olur. Juan kabul eder ve mektuplarda uzun ancak

kaçınılmaz olan şartı yerine getirmenin yol açtığı giderek artan neşe çok belirgindir, bu durum, ta ki nişanlılığın gerçekleşmesine ve çiftin evlilik hazırlıklarından söz etmelerine kadar sürer. Düğün, 24 Nisan 1948’de gene Guadalajara’da, Carmen Kilisesi’nde gerçekleşir.

Bu arada ülke, Manuel Avila Camacho’nun (1940-1946) muhafazakâr ve ılımlı hükümetinden, Miguel Alemán Valdés’in, burjuvazinin iktidara kesin olarak yerleşmesini sağlayan dayatmacı rejimine geçer ve o dönemi, Carlos Fuentes diptik eserleri *La región más transparente* (1958) ve *Artemio Cruz’un Ölümü*’nde (1962) detaylarıyla ortaya koyar.

Ova Alev Alev’de yer alan “Kuzey Geçidi” adlı öykünün ilk versiyonlarında Nonoalco ve Merced adlı iki mahallesini gördüğümüz şehir, o sırada, Gustavo Casasola’nın (Meksika Devriminin Resimli Tarihi) ve aynı zamanda genç Rulfo’nun fotoğraflarının tanıklık ettiği gibi baş döndürücü bir dönüşüm geçirir. Kamera tutkusu Rulfo’yu bir fotoğrafçıya dönüştürür, hem manzaralara hem de tapınaklara, evlere ve harabelere karşı algısını geliştirir, incelikli ve donanımlı grafik yeteneği, “Luvina” öyküsündeki çatısız kilise gibi betimlemelerde kendini gösterir.

Nasıl ki mektup yazma yoluyla, kulağı ve eli ilişkilendirmeyi ve bir araya getirmeyi öğrendiyse, görsel mecazı mürsellerin içgüdüsel yaratıcısı göz de, fotoğraf, dikkatli bir gözlem ve mimari alanlar üzerine yapılan çalışmalarla pratik yapmayı ve gelişmeyi öğrenir. Gerçekte, iç ve dış mekân fotoğrafçılığında uzmanlaşan Rulfo, uzmanlar tarafından keşfedilen ve yazarın adını taşıyan vakıf tarafından korunan bu konuda yazılmış 400 metnin yazarıdır; henüz basılmamış olan bu sayfalar, bugün hâlâ el değmemiş bir damar olarak duruyor.

Ülkenin başkenti, o istisnai birkaç yılda, yolsuzluğun ve cehaletin yıkımına ve tek yanlı bir sanayileşmenin çıkarları doğrultusunda kırsal alanın terk edilışinin boğucu sonuçlarına tes-

lim olmadan önce, modern bir şehir ideale –uygar ve özgün alanlar, doğa ve insan yapıları arasındaki dikkatli denge– yakın görünür. Bu süreç, rulfovari karakterleri, toprak reformu, adalet (“Bize Toprak Verdiler”), sağlık hizmetleri (“Köpeklerin Havladığını Duymuyor musun?”), eğitim ve iş (“Luvina”) gibi, temel konularda yaşadıkları hayal kırıklığının yüküyle büyük şehirlere göç etmeye zorlayacaktır. Son metinlerinden birinde Rulfo, zaten daha önce eserlerinde sıkça görülen, bugünkü Meksikalıların en acil konu başlıkları ve sorunlarının karakteristiğine net ve isabetli bir bakışla değinir:

“Meksikalı” kültürel bir tanımdır. Tek dili olan İspanyolca sayesinde, dünyanın bütün kültürel zenginliklerine sahip, yolsuzluğun, erozyonun, toprak ağalarının ve kuraklığın mahvettiği kırsalı terk eden ve Mexico, Guadalajara, Monterrey gibi büyük şehirlerde bulamayacağı bir iş arayan köylüyü kapsar.

Romalıların Germen kabilelerini boyunduruk altına aldıklarından beri karşı karşıya gelen iki uygarlık arasındaki sınır, Meksika –güçlü olduğundan değil, zayıflığının bir sonucu olarak– angloamerikan güneyi “sömürgeleştirmekte”. Her iki ulusun sınır eyaletleri, siyasi sınırların çok ötesinde, çoktan iki kültürlü ve iki dilli bir ülke oluşturuyor. (“Meksika ve Meksikalılar”, Meksika, Ulusal Yerli Enstitüsü, özel sayı, 1986, 74-75, 75).

Genç Rulfo doğmakta olan bu megapole nihayet gelir, ilk olarak 1932 ile 1942 (LX. mektup) arası geçici olarak ve aralıklarla 1945 ve 1946’nın Ocak-Şubat ve Ağustos aylarında ve ardından, Alemancı yönetimin altı yıllık döneminin başlarında, petrol işçilerinin grev tehdidinin, Chiapas, Tapachula’da gerçekleşen akıl almaz bir sivil katliamının başkanı ve Hükümet Sekreteri Héctor Pérez Martínez’i sıkıştırdığı sırada, 3 Şubat 1947 pazartesi den itibaren, tamamen kalıcı olarak.

Devrim o sırada, yeni bir kuşağın, güçlü generallerin ihtiraslı vârislerinin ellerindedir; kent alanları, rulfovari kökten gelen eski göçmenlerin çok kültürlü ve artık şehirlileşmiş çocuklarını dışlayan yeni bir iktidarı görünür hale getirir: Onların hepsi, sonunda, –*Unutulmuşlar*– kendi direniş biçimlerini ve kendi trajik seçimlerini yaratacaklar ve Luis Buñuel’in filmindeki cezaevi müdürünün geri çevrilen dostça yardımındaki gibi, ulaşılabilir olduğunda bile, –güvensizlikleri o boyuttadır ki– kurumlardan yardım alma becerisini gösteremeyeceklerdir.

Ona gelince, Juan, belki, zorlu iş koşullarına (XII. mektup) boynun eğdirilen işçilere ustabaşılık yapmak zorunda kaldığından, sıkıntı çeker. Edebiyat başlığına gelince, o dönem iki farklı çizgi üzerinde çalışır: “Bir Parça Gece”de ve o dönemde kaleme aldığı diğer fragmanlarda gözlendiği gibi, mevcut deneyimlerinin ürünü, kentli bir çizgi ile çocukluğunun geçtiği eski toprakların öykü ve mitlerini tekrar ele aldığı çizgi. Kuşkusuz, sonuncusu başarı kazanır, çünkü Clara’nın “bariz aydınlığı”, o zamana dek, sadece acı çeken ruhları, sessiz ve acılı yetimliği içinde barındıran bir geçmişin üstüne ışık düşürür.

1923 tarihli bir fotoğraf var, babasının, İsa’nın yaşında, otuz üçünde, ıssız bir patikada öldürüldüğü yıl. İlk harfleri öğrendiği Josefina de San Gabriel İlkokulu’nun bahçesinde yere oturmuş bir çocuk, daima kameranın yönlendirdiği, onunla bütünleşen ana ve geleceğe doğru, hayranlık ve dikkatle bakıyor. Onda, ilk dikkat çeken, odaklanma, zekâ ve hayatının yeni evresinde takındığı henüz yerleşmiş bir ciddiyet, dünya karşında bir parça hırpalanmış çocuksu bir farkındalık. Babası Nepomuceno Pérez Rulfo, “Cheno” (1887-1923) ile annesi María Vizcaína Arias’ın (1895-1927) art arda kayıpları, bu farkındalığı, gizlenemez bir acıya dönüştürünceye kadar yoğunlaştırır: “Bize bakan ve uzaklaşırken, kanın yaradan; ölümün hayattan uzaklaşmaması gibi” (I. mektup). Önce Clara’nın, ardından da çocukların etkisiyle

(Rulfo, yazışmaların son bölümünde, ilk ikisinin, Claudia ve Juan Fracisco'nun doğumlarıyla neşelenir), Agustinusçu geçmişine tutunarak huzur bulur; çocuk bakışının işaret ettiği şeye, mitsel zamanı daima Rulfo'nun adıyla anılacak bir bölgenin, bir ülkenin, bir kıtanın trajedisinin temel imgelerini hikâyeleriyle bize sunan en büyük gözlemcilerden ve yazarlardan birine dönüşür.

ALBERTO VITAL

Metin İncelemeleri Bölümü

Filolojik Araştırmalar Enstitüsü

Mexico Özerk Ulusal Üniversitesi

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Juan Rulfo, Josefino de San Gabriel İkokulu'nda altı yaşındayken. Jalisco, 1923.

Fotoğraf: Edmundo Villa de la Mora koleksiyonu.

Juan Rulfo (solda) ve bir arkadaşı, Guadalajara
şehrinin bir sokağında, Jalisco, 1945.

Mektuplar

1944-1950

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

En tegea Immediata

I

Seni tanıdığımndan beri, dalların her birinde adını tekrarlayan bir ses var; yüksek, uzak dallarda da yanı başımızdaki dallarda da duyulan.

Şafak vakti, uykumuzdan uyandırırçasına duyulan.
Yapraklarda soluk alıp veren, su damlaları gibi titreşen.

Clara: kalp, gül, aşk.

Senin adının yanında acı garip bir şey.

Bize bakan ve uzaklaşveren, kanın yaradan; ölümün hayattan uzaklaşvermesi gibi.

Ve yaşam senin adınla dolar: Clara,⁵ parıldayan ışık.

Kalbimi ellerinin arasına bırakabilirdim, kalbim isyan etmezdi.

Bu yüzden hiç korku da duymazdı, çünkü bilirdi kimin ellerinde olduğunu.

Ve kalp, korkusuz bir kalbin uzattığı dost elinin hangisi olduğunu hisseder.

Senin ellerinden daha iyi bir yuva bulunabilir mi Clara?

5. İspanyolca, ışıklılık, aydınlık. (ç.n.)

Uykumda adını söylemeyi öğrendim. Işıklı geceler öğretti bunu bana.

Ağaç da akşamüstü de çoktan öğrendi bunu...

Ve rüzgâr onu tepelere taşıdı, buğday tarlalarındaki başaklara serpti. Nehir, mırıldandı bunu...

Clara,

Bugün, bir şeftali çekirdeği gömdüm, adına.

Guadalajara. 10/44

Juan Rulfo

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

II

Gölgene tutunarak senden geldiğim bugün, geceyi seyrettim.
Gecede, parlak ayı gözyaşları gibi çevreleyen bulutları seyrettim;
kopkoyu ağaçları, ısıltılı yıldızları.

Bugün, gecenin her şeyiyle ne muhteşem olduğunu gördüm.
Soluklanan biri gibi durup geceyi seyrettim.
Clara,
Bugün bir anlığına aşk öldü, ben de sönüp gidiyordum.
Ellerinle, ruhumun tam orta yerine vurduğunda
Ve umut o denli uzaklaştı ki, üç yıl, dediğinde oldu bütün
bunlar.

Bugün söylediklerini düşünerek, ağır adımlarla yürüdüm.
Uyuyan kuşun ve kaygının sesi kulağımda.
Bizi, bir başka ruhta merhamet uyandırabilecek denli etkili
olamama çaresizliğine mahkûm eden kaygının...

Neyse ki, üç yıl bir hiç. Ölümler ve sevdiklerini öldürenler için
bir hiç.

Üç yıl Clara, ip gibi akan suyla bileklerimizi kesmeye kalkış-
mak gibi.

Ve üç yılın geçmesini beklemek, zaman hiç geçmezken.

Clara,

Gölgene tutunarak bugün sana geldim, yalnızlığıma bakmaya
koyuldum, daha da yalnızlaştığımı gördüm.

Guadalajara, Ekim 1944
Juan Rulfo

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Sakin bir gecede esen yumuşak bir
esinti gibisin. İşte bu nedenle seni
arayıp durdum ve bunca şeyi seni
bulmak için göze aldım. Çünkü seni
tanıdıkça, anladım ki, ruhuma acı
veren şeyleri sana anlatabilirim ve
sen çarem olabilirsin.

Dünya edebiyatının en büyüğü
seslerinden Juan Rulfo, Ekim 1944 ile
Aralık 1950 arasında Clara Aparicio'ya
yazdığı seksen dört mektupta, ona
duyduğu derin aşkı anlatır.

Bu mektuplar, yalnızca tutkulu bir
sevdanın değil, Rulfo'nun edebi
kimliğinin oluşum sürecinin de
belgesidir aynı zamanda.

Gabriel García Márquez'in "Sofokles
düzeyinde" gördüğü Rulfo'nun
yapıtlarını anlamak isteyenler için
Clara'ya Mektuplar, büyük bir sessizliğin
içinden doğan kelimelere tanıklık
etme fırsatı sunuyor.

Ve her satırda, aşkın yalnızca yakıp
kavuran değil, aynı zamanda onaran,
iyileştiren, kurtaran yanı sıra
tanıştırıyor okuru.

QR kodu okutunuz

Dijital fiyat etiketi

tavsiye edilen
KDV'siz
satış fiyatı

₺ 350

Sertifika no: 44919

ISBN 978-625-5941-97-8

**Doğan
Kitap**